

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

Bydgoszcz, 11 października 2018 r.

WPS.III.9421.4.2.2018

**Pani
Hanna Maciejewska
Kierownik
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Chełmży**

Szanowna Pani Kierownik,

Stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.), zwanej w dalszej treści „ustawą” oraz § 17 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.) przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 08.01-09.01.2018 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę doraźną w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży, zwanym w dalszej treści pisma „MOPS”, „Ośrodkiem” lub jednostką kontrolowaną.

Zakres kontroli obejmował rozpatrywanie wniosków o pomoc instytucjonalną, składanych przez ██████ w latach 2012-2017, w tym prowadzenie postępowań administracyjnych i podejmowanie innych działań na rzecz klienta przez ośrodek pomocy społecznej. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.

Szczegółowe wyniki z kontroli zostały zawarte w protokole podpisanym przez kierownika jednostki kontrolowanej w dniu 16 lipca 2018 r., do treści którego nie wniesiono zastrzeżeń.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż MOPS powołany uchwałą Rady Miejskiej w Chełmży nr IX/61/90 w dniu 19 grudnia 1990 r., posiadał wymagane prawem uregulowania wewnętrzne, niezbędne do funkcjonowania jednostki.

Kierownikiem MOPS w okresie od 7 stycznia 1991 r. do dnia 1 marca 2013 r. była p. M. RADIUSIEWICZ, która od wskazanego dnia zajmuje w MOPS stanowisko inspektora i posiada aktualne upoważnienie Burmistrza do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

Od 1 marca 2013 r., w trybie art. 22 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, kierownikiem jednostki kontrolowanej została p. H. MACIEJEWSKA, która w momencie zatrudnienia nie spełniała wymogów kwalifikacyjnych dla osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, wynikających z art. 122 ust. 1 ustawy, w zakresie stażu pracy w pomocy społecznej. W okresie kontrolowanym spełniała ww. wymogi kwalifikacyjne. Staż pracy nabyła sprawując funkcję kierownika MOPS.

Kierownik jednostki kontrolowanej posiadał wymagane przepisem art. 110 ust. 7 ustawy upoważnienie do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych

w sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, udzielone przez Burmistrza Miasta Chełmży zarządzeniem nr 14/SOR/13 z dnia 1 marca 2013 r.

Działalność Ośrodka skontrolowano pod kątem prowadzenia postępowań administracyjnych i udzielania szeroko rozumianej pomocy [REDAKT], który w okresie kontrolowanym był mieszkańcem wielu instytucji, m.in. domów pomocy społecznej, zwanych w dalszej treści „dps”, schronisk dla bezdomnych, placówek zapewniających całodobową opiekę, prowadzonych w ramach działalności gospodarczej oraz zamieszkiwał samodzielnie w mieszkaniu komunalnym.

Podstawą utrzymania klienta w okresie kontrolowanym, był zasiłek stały w wysokości 481 zł, pobierany z MOPS oraz zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153 zł pobierany z MOPR w Kielcach. Ponadto, MOPS udzielał klientowi pomocy w różnych formach uwzględniając składane wnioski np. zasiłki celowe z przeznaczeniem na pokrycie części lub całości kosztów leków i leczenia, pomoc w naturze w formie posiłku. [REDAKT] jako osoba niepełnosprawna, został zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności, na czas określony do 31.10.2019 r. ze wskazaniem m.in., że wymaga prawa do zamieszkania w oddzielnym pokoju. Klient z powodu przewlekłych schorzeń przy poruszaniu się w środowisku korzystał z laski, kuli ortopedycznej, co zapisano w wywiadach środowiskowych

Kontrola wykazała, iż MOPS regularnie występował do ośrodków miejsca zamieszkania 3 dzieci, o przeprowadzenie wywiadów alimentacyjnych (część II). Dochody synów nie przekraczały 300 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 61 ust. 2 pkt 2 ustawy. Synowie nie zobowiązali się do żadnej pomocy na rzecz ojca.

Kontrolujący ustalili, iż MOPS niekonsekwentnie udzielał klientowi wsparcia z pomocy społecznej. Umieszczano p. M. B. w całodobowych placówkach różnego typu, ośrodkach wsparcia, schroniskach oraz różnych dps, w tym niepublicznych. Mimo skierowań zazwyczaj na pobyt stały, klient w określonym miejscu przebywał krótkotrwale.

Bez wymaganego uzasadnienia faktycznego, w latach 2012-2017 zgodnie z wnioskiem klienta wydano 14 decyzji kierujących do ww. instytucji, z czego 4 wydane decyzje nie były zrealizowane. Ponadto kontrola wykazała, iż klient w tym samym dniu złożył trzy wnioski o skierowanie do domu seniora w Grzybowie, Mielnie i Kołaczku. Działający w imieniu organu Kierownik MOPS wydał decyzje odmowne z powodu „bardzo dużych kosztów finansowych związanych z płaceniem kosztu pobytu pensjonariusza w danym domu opieki”. Ustawa nie uzależnia skierowania osoby spełniającej przesłanki wynikające z art. 54 ust. 1 ustawy od możliwości finansowych organu. Z badanych dokumentów wynikało, iż w latach wcześniejszych niż kontrolowane klient przebywał w schroniskach dla bezdomnych mężczyzn w Grudziądzu, Toruniu i trzykrotnie w Kielcach. Tak częste zmiany miejsc zamieszkania klienta, świadczą o niewłaściwie prowadzonych działaniach w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej.

W zakresie pomocy instytucjonalnej od 2012 r. do dnia kontroli w dokumentacji MOPR zawartych jest 12 wywiadów środowiskowych, w tym 5 sporządzonych przez pracowników socjalnych MOPS w Chełmży.

Kontrola na podstawie analizowanych wywiadów środowiskowych wykazała, iż MOPS nie podjął wyczerpujących działań, w trybie art. 54 ust. 1 ustawy, z których wynikałaby niemożność zapewnienia niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Kontrolujący ustalili, iż w odniesieniu do sytuacji życiowej, w jakiej znalazł się [REDAKT] działania pracowników socjalnych MOPS zawarte w wywiadach, nie odnosiły się do problemów zdrowotnych, rodzinnych, bytowych. Nie informowano klienta o zasadach umieszczania w dps, odpłatności, alimentacji. Wywiady nie odzwierciedlały działań, w tym o charakterze pracy socjalnej, podejmowanych przez MOPS na rzecz poprawy sytuacji życiowej klienta, nie zawierały również informacji na temat obowiązku pracownika socjalnego wynikającego

z § 3 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1788).

Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawie rozpatrywania wniosków klienta o pomoc instytucjonalną zawierało liczne błędy i uchybienia:

- wydawano decyzje kierujące do konkretnych dps oraz niejednokrotnie określano termin umieszczenia,
- umieszczano w placówkach różnego typu, w tym w schronisku dla bezdomnych, kilkakrotnie przenosząc klienta na wniosek, nie zawsze do dps, mimo wydanej decyzji na pobyt stały, przydzielono lokal mieszkalny z zasobów gminy,
- w wieku 56 lat umieszczono klienta w dps dla osób w podeszłym wieku,
- niewłaściwie stosowano przepisy ustawy w zakresie kierowania do niepublicznych dps,
- umowę na pobyt klienta w niepublicznym dps zawarł MOPS, reprezentowany przez Kierownika MOPS, zamiast Gmina Miasto Chełmża,
- wydano 3 decyzje kierujące do placówek zapewniających całodobową opiekę, wykazanych w rejestrze wojewody świętokrzyskiego, stosując podstawy prawne skierowania i ustalenia odpłatności z ustawy odnoszące się do dps,
- umowy na pobyt klienta w placówkach zapewniających całodobową opiekę zawierane były pomiędzy placówką, a MOPS, reprezentowanym przez Kierownika MOPS,
- w obrocie prawnym, pozostają dwie prawomocne i ostateczne decyzje administracyjne kierujące klienta do Domu Pomocy Społecznej im. L. Szumana w Toruniu, jedna z 28.01.2013 r., druga z 29.08.2017 r.,
- nie przestrzegano przepisów art. 107 § 1 i 3 k.p.a. w zakresie sporządzania i terminowego doręczania decyzji administracyjnych: niewłaściwe oznaczenie organu, lakoniczne lub brak uzasadnienia prawnego, lakoniczne i schematyczne, nieodzwierciedlające faktów uzasadnienie faktyczne.

Kontrola wykazała, iż MOPS ponosił odpłatność za pobyt klienta w Pensjonacie Opiekuńczo-Rehabilitacyjnym „Nasz Dom” w Kielcach oraz Domu Opieki Rodzinnej w Pierzchnicy, które są placówkami całodobowymi prowadzonymi w ramach działalności gospodarczej, wykazując jako opłatę za dps i wydając środki budżetowe z zadań własnych gminy. Łącznie w okresie kontrolowanym, MOPS niezgodnie z przeznaczeniem wydatkował środki w wysokości 25.228, 56 zł.

Stwierdzone nieprawidłowości, odnoszą się do realizacji merytorycznego zadania leżącego, w obszarze działalności MOPS. Wynikają one z niedostatecznego stosowania obowiązujących przepisów prawnych przy wykonywaniu zadania.

Na podstawie § 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, wskazuje się Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży, jako osobę odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości oraz za podjęcie odpowiednich działań, w celu ich usunięcia.

Mając na uwadze powyższe, oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, **Wojewoda Kujawsko-Pomorski negatywnie¹ ocenił działalność jednostki kontrolowanej** w badanym wycinku działalności MOPS w zakresie procedowania.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, z uwzględnieniem § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli

---

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017). Przez uchybienie, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość, należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

w pomocy społecznej, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Właściwe procedowanie w przypadku kierowania osoby do domu pomocy społecznej z przestrzeganiem przesłanek do skorzystania z ww. formy pomocy i postanowień wydanych decyzji administracyjnych, w szczególności w zakresie pobytu stałego;
Termin realizacji: na bieżąco.
2. Dokonywanie w przeprowadzanych wywiadach środowiskowych pełnej analizy i oceny sytuacji osób lub rodzin, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz zawieranie w ww. wywiadach diagnozy oraz wniosków pracowników socjalnych, co do zasadności ubiegania się o miejsce w domu pomocy społecznej i sposobu wykorzystania możliwych rodzajów wsparcia środowiskowego;
Termin realizacji: na bieżąco.
3. Zobowiązanie pracowników socjalnych do podejmowania i dokumentowania w wywiadach środowiskowych działań, realizowanych w ramach pracy socjalnej, zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej i aktami wykonawczymi w ww. zakresie. W myśl art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy „praca socjalna” należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym;
Termin realizacji: na bieżąco.
4. Sporządzanie decyzji administracyjnych, zgodnie z wytycznymi określonymi w art. 107 § 1 i 3 k.p.a., w szczególności właściwe oznaczanie organu wydającego decyzję, prawidłowe konstruowanie podstaw prawnych decyzji, stosowanie aktualnych przepisów prawa wraz z publikatorami, zawieranie uzasadnienia prawnego i faktycznego;
Termin realizacji: na bieżąco.
5. Przywoływanie właściwych podstaw prawnych w wydawanych decyzjach zmieniających, uchylających i odmownych, zgodnie z orzeczeniem decyzji,
Termin realizacji: na bieżąco.
6. Doręczanie decyzji administracyjnych zgodnie z art. 109 § 1 k.p.a., w sposób określony w przepisach art. 39 lub 39¹ k.p.a.,
Termin realizacji: na bieżąco.
7. Właściwe stosowanie przepisów rozdziału II ustawy, dotyczącego domów pomocy społecznej, w tym realizowania wymogów, wynikających z art. 65 ust. 2 ustawy;
Termin realizacji: na bieżąco.
8. Finansowanie z środków, z zadań własnych gminy, przeznaczonych na realizację zadania określonego w art. 54 ustawy, tylko pobytu osób w domach pomocy społecznej;
Termin realizacji: na bieżąco.
9. Należyte stosowanie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 964 z późn. zm.) w przypadku rozpatrywania wniosków i kierowania osób do domów pomocy społecznej;
Termin realizacji: na bieżąco.
10. Przeprowadzenie postępowania administracyjnego, mającego na celu uregulowanie podstaw prawnych skierowania ████████ do Domu Pomocy Społecznej im. Szumana w Toruniu, poprzez wyeliminowanie z obrotu prawnego jednej z dwóch czynnych decyzji w tym zakresie;
Termin realizacji: na bieżąco.
11. Wyeliminowanie z obrotu prawnego umowy, dotyczącej ponoszenia przez gminę odpłatności za pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, prowadzonej

w ramach działalności gospodarczej oraz uregulowanie kwestii finansowych w tym zakresie;

12. Wprowadzenie regulaminu organizacyjnego jednostki, odzwierciedlającego stan faktyczny i prawny realizowanych zadań, zgodnie z wymogami obowiązującego statutu oraz dokonanie aktualizacji zadań służbowych pracowników socjalnych poprzez wydanie zakresów czynności służbowych, odzwierciedlających zadania regulaminowe oraz faktycznie realizowane;

Termin realizacji: na bieżąco.

Ponadto, Wojewoda Kujawsko-Pomorski wskazuje, że kierownik jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w imieniu wójta bądź innego organu, może dokonywać czynności prawnych i podejmować działania wyłącznie w granicach i na podstawie posiadanych upoważnień. W szczególności nie może zawierać umów w imieniu gminy, do których nie jest uprawniony.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, dotyczące finansowania pobytu klienta w placówkach całodobowych, prowadzonych w ramach działalności gospodarczej – zostanie skierowane zawiadomienie do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w trybie art. 93 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1458).

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia,
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,
5. w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej,
6. organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 130 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI